

10

FAKTA PAKOLAISISTA

Pakolaiset, turvapaikanhakijat ja siirtolaiset ovat viime vuosina nousseet kuumaksi puheenaiheeksi poliittisessa ja julkisessa keskustelussa. Tähän aiheeseen liittyy kuitenkin liian usein huhuja, eikä faktoja. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR esittää 10 tärkeää faktaa pakolaisista, jotta keskustelu voi perustua faktoihin.

1 37 000 ihmistä päivässä joutui pakenemaan kodeistaan vuonna 2018

Globaali pakolaisuus on ennätyslukemissaan konfliktien ollessa yhä väkivaltaisempia ja pitkittyneempiä, samalla kun lähtösyöt ovat yhä monimutkaisempia. Vuoden 2018 lopulla 70,8 miljoonaa ihmistä joutui siirtymään kotiseudultaan vainojen, konfliktien, väkivallan ja ihmisoikeusrikkomusten vuoksi. Määrä on kaksinkertaistunut viimeisten 20 vuoden aikana.

Lähde: UNHCR Global Trends 2018

2 4/5 pakolaisista asuu kotimaansa naapurimaassa

Oman kotimaansa naapurimaassa asuu 80 % pakolaisista. Jotkin näistä maista kuuluvat maailman köyhimpiin maihin – niissä asuu kolmannes kaikista pakolaisista. Vain 16 % maailman pakolaisista asuu vauraissa tai kehittyneissä maissa.

Lähde: UNHCR Global Trends 2018

3 Vuodesta 2015 lähtien 4 miljoonaa venezuelalaista on jättänyt maansa

Väkivalta, uhat, ihmisoikeusrikkomukset sekä ruoan, lääkkeiden ja peruspalveluiden puute ovat johtaneet Latinalaisen Amerikan viimeaikaisen historian suurimpaan pakolaiskriisiin. Yli 4 miljoonaa venezuelalaista on jättänyt maansa vuoden 2015 jälkeen. Vaikka valtaosa tarvitseekin kansainvälistä suojelua, vain noin puoli miljoonaa maansa jättänyttä venezuelalaista on tehnyt virallisen turvapaikkahakemuksen.

Lähteet: UNHCR Global Trends 2018, UNHCR Data Portal

4 Miljoonat ihmiset ovat siirtolaisina omassa kotimaassaan

Kotimaastaan paenneita pakolaisia on 25,9 miljoonaa, kun taas kotimaansa sisällä paenneita pakolaisia on 41,3 miljoonaa. Vaikka he eivät olisikaan ylittäneet maan rajaa, heidän suojele- ja humanitaariset tarpeensa ovat usein samankaltaisia kuin pakolaisilla. Maat, joissa maan sisäisten pakolaisten määrä on suurin, ovat Kolumbia, Syyria ja Kongon demokraattinen tasavalta.

Lähde: UNHCR Global Trends 2018

5 Eurooppaan saapuvien pakolaisten määrä on vähentynyt merkittävästi

Välimeren yli Eurooppaan saapuneiden pakolaisten ja maahanmuuttajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Vuonna 2018 Eurooppaan saapui yhteensä 141 472 henkilöä, kun vuonna 2015 määrä oli 1 032 408. Siitä huolimatta, että saapuvien määrä on vähentynyt 86 %, kuolleisuus Välimerellä on kasvanut traagisesti. Viime vuonna joka päivä menehtyi keskimäärin kuusi henkilöä heidän pyrkiessään Eurooppaan.

Lähde: UNHCR:n raportti *Desperate Journeys 2018*

6 Kaksi kolmasosaa kaikista pakolaisista tulee vain viidestä eri maasta

Kaiken kaikkiaan yli kaksi kolmasosaa kaikista maailman pakolaisista tulee vain viidestä maasta. Maailman pakolaisväestöstä lähes yksi kolmasosa on syyrialaisia, joiden jälkeen eniten pakolaisia tulee Afganistanista, Etelä-Sudanista, Myanmarista ja Somaliasta. Somaliassa väkivaltainen konflikti, jonka vuoksi ihmiset joutuvat pakenemaan kodeistaan, on jatkunut lähes 30 vuotta.

Lähde: UNHCR *Global Trends 2018*

7 Yli 90% maailmanlaajuisiin uudelleensijoittamistarpeisiin ei ole pystytty vastaamaan

Sellaisten haavoittuvien pakolaisten määrä, jotka eivät UNHCR:n arvioiden mukaan voi saada riittävää suojelua nykyisessä vastaanottajamaassaan, kasvaa, joten uudelleensijoittamispaikkojen tarve on kiireellinen. UNHCR:n vuoden 2019 arvion mukaan 1,4 miljoonaa pakolaista tarvitsee uudelleensijoittamista. Vuonna 2018 järjestettiin kuitenkin vain 92 400 uudelleensijoittamispaikkaa 25:stä valtiosta.

Lähteet: UNHCR *Global Resettlement Needs 2019*, UNHCR *Resettlement Fact Sheet 2018*

8 Puolet maailman pakolaisista on lapsia

Puolet maailman pakolaisväestöstä on alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria, ja yli 110 000 on joutunut eroon perheistään. Vuonna 2018 turvapaikkaa haki 27 600 ilman huoltajaa olevaa ja huoltajista eroon joutunutta lasta eri maissa ympäri maailman. Väestön pakkosiirrolla on vakavia seurauksia lasten koulutusmahdollisuuksiin, ja tällä hetkellä 3,7 miljoonaa pakolaislasta ei käy koulua.

Lähteet: UNHCR *Global Trends 2018*, UNHCR:n *koulutusraportti "Stepping Up"*

9 Suurin osa pakolaisista asuu kaupunkialueilla, eikä leireissä

Yli 60 % maailman pakolaisista asuu kaupungeissa, joissa heillä on usein paremmat mahdollisuudet saada työpaikka, käydä koulua ja rakentaa uusi elämä. Vaikka leirit on tarkoitettu vain tilapäiseksi ratkaisuksi hätätilanteissa, monet pakolaiset päätyvät kuitenkin viettämään vuosikymmeniä hätämajoituksessa eri puolilla maailmaa, kun muita ratkaisuja ei ole.

Lähde: UNHCR *Global Trends 2018*

10 Turvapaikan hakeminen ei ole koskaan rikos

Oman maansa suojelun menettäneiden oikeus hakea turvapaikkaa toisesta maasta on kirjattu ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 14 artiklaan. Pakolaissopimus on ensimmäinen sopimus, joka muunsi ihmisoikeusjulistukseen kirjatut ideaalit laillisesti sitoviksi velvoitteiksi. Siten turvapaikan hakeminen ei ole koskaan rikos, vaikka henkilö olisi tullut maahan laittomasti.

Lähde: *Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus*